

Per què som diferents de les altres escoles si fem el mateix?

Les festes i les tradicions culturals, en el passat, van tenir una gran ressò en les escoles d'arreu del país i avui dia encara les commemorem. El debat, però, que tenim ara és si cal continuar amb aquesta tradició, com ho hem de fer i amb quin objectiu pedagògic.

A l'Escola hem decidit de continuar celebrant-les i dedicar gran part de les hores lectives de la música a preparar aquests espectacles, que són tan educatius i que tant agraden a les famílies, com, per exemple, el concert de Nadal.

La música, els instruments, el ritme, la interpretació i els mitjans audiovisuals han guanyat un protagonisme absolut, tant a nivell social, personal com econòmic, i sembla que van per un camí diferent del tradicional. És fàcil de comprendre que, amb el desenvolupament dels mitjans electrònics, la música o qualsevol art escènica aconsegueixen comunicar-nos i transmetre'ns una emoció, necessitat o idea. Tots, grans i petits, tant hi fa l'edat, estem immersos en aquest mar d'influència musical i tecnològica. Des dels dibuixos per als més petits fins als jocs de memòria i reforç mental per als més grans, tots tenen en comú el factor "música-tecnologia" com a estratègia per a ser més visibles i arribar a un públic més nombrós. La música i els agents que l'acompanyen estan canviant.

Per tal d'afrontar aquesta nova realitat, que sens dubte també està afectant l'educació, és indispensable de conèixer què en pensa la ciència. **Els recents avenços científics en l'estudi del cervell ens han permès millorar la comprensió de com la música influeix en altres desenvolupaments.** Com a punt de

partida sabem que el cervell humà té aproximadament cent mil milions de neurones i una proporció considerable de les quals estan actives simultàniament (més de deu mil) en processos d'intercanvi d'informació. El cervell s'encarrega de categoritzar la tasca ja que, depenent de la importància que li atorgui, decidirà si cal o no recordar-ho. Les tasques importants produeixen, mitjançant el procés de *synaptogènesi*, un creixement dels axons, les dendrites i un major nombre de sinapsis per connectar les neurones, segons [Richard Fields](#).

Una participació en activitats musicals des de la infància (cantar, tocar un instrument, ballar o improvisar) indueix el cervell a la reorganització cortical i produeix canvis en les funcions i en la forma de processar la informació tot generant més connexions noves i potenciant la neurogènesi, factors determinants per a qualsevol procés d'aprenentatge que es vulgui generar i consolidar. Aquests canvis en el cervell també ajuden a connectar i transferir entre elles altres activitats i les habilitats que s'hi desenvolupen.

Per a [Susan Hallam](#), **la música i les arts escèniques són potenciadores de la transferència dels aprenentatges**. Desenvolupen les habilitats d'alfabetització, la percepció auditiva, les habilitats lingüístiques, la memòria visual i el raonament espacial i matemàtic; augmenten la motivació, el compromís i la cohesió/inclusió social; desenvolupen intel·lecte, la personalitat i la creativitat; afavoreixen el treball en equip, la intel·ligència emocional i l'empatia; proporcionen benestar psicològic i desenvolupament personal; afavoreixen salut interior i èxit general.

No obstant això, el compromís actiu que té el cervell amb la música i, per tant, l'impacte que produeix sobre l'estructura, la funció i la transferència a altres habilitats i activitats depèn principalment de l'experiència pròpia de cada cervell. **La música ha de ser viscuda en entorns agradables, interactius i amb igualtat d'oportunitats per a tots**. Si no és així, el sentiment de frustració i negació pot

predisposar el cervell a decidir tancar-se a aquesta gran finestra de connexions neuronals.

La realitat del dia a dia de l'escola ens confirma que aquesta activitat és complexa i requereix d'una programació més que d'una intuïció. Sovint ens trobem escenaris on els alumnes ploren en rebre la *Castanyera* o els patges reials; altres que assegurin no gaudir en aprendre a recitar un poema de Nadal... o que passen un mal tràngol cada cop que arriba el Carnestoltes i han de disfressar-se, cantar, ballar i fer enrenou.

Què poden fer els docents i les escoles que volen seguir apostant per la celebració d'actes, festes i tradicions sense crear més traumes escènics i musicals? Com es pot donar resposta al debat sobre si cal seguir celebrant-les sense perdre el sentit pedagògic i seguint els avenços de la neurociència?

"Hem entès sempre que el cant, expressió viva, individual i col·lectiva, de sentiments i afectes, era un dels mitjans de treball que, pel seu origen i efecte en l'individu i en la col·lectivitat, havíem de cultivar i estimar per damunt de tot com una labor pedagògica activa. Doncs en l'expressió cantada, la paraula està sotmesa a regles estètiques i aquestes són motlles de vida, d'amor i de pau per als infants i per a l'home". Així, en paraules del Mestre **Pere Vergés**, fundador de les nostres escoles, **hem de comprendre cada moment cognitiu, evolutiu i d'interès de cada un dels nostres alumnes per permetre-li de tenir la seva oportunitat de veure's com a músic, intèrpret, oient o qualsevol altre paper o tasca que el situï com a centre de l'aprenentatge i el faci créixer.**

Tot i fer el mateix que altres escoles, ens diferenciem perquè sabem que educar des de la música, les arts escèniques i l'estètica és essencial per a desenvolupar habilitats i aprenentatges. A més, com a docents, com a Escola, volem que a través de la música els alumnes siguin capaços de conèixer,

interpretar i gaudir les diverses festes i tradicions culturals que ens ajuden a entendre la nostra història. **Cada alumne n'és protagonista en algun moment o curs.** Cada classe té la seva oportunitat en què ha d'emprendre una aventura, un repte col·lectiu que els farà emergir capacitats de coordinació, concentració i habilitats motrius, socials, culturals i musicals.

Rousseau, Pestalozzi i Froebel, en ple moviment romàntic de la pedagogia (S-XVIII), destacaven que no només les matemàtiques, les ciències i la llengua ens ensenyen per a la vida, sinó que l'estètica, experiències sensorials del coneixement sobre la bellesa, és tan important com la lògica i l'ètica, i és la base real per a l'aprenentatge.

Creem activitats musicals, escèniques, artístiques i culturals que són significatives i neuro-positives per als nostres alumnes, a més d'enriquidores i que ajudin a les famílies a conèixer les fortaleses i àrees de millora dels seus fills per a ajudar-los a créixer com a persones. Destaquem constantment la importància del saber entendre i apreciar aquells detalls que conviuen dins de cadascú de nosaltres i de tots en conjunt, del saber estar i de mantenir una conducta i presència correcta, autònoma i responsable. Defensem tot això perquè sabem que és així com aprendrem a estimar allò que som, fem i diem.

“Quan allò que es vol dir té molta intensitat i molt d'interès, sempre es troba el llenguatge amb què expressar-lo”

Pere Vergés

